

Reactie consultatie Besluit vergelijkingskaart

Graag reageert MoneyView op bovengenoemde consultatie. In dit document wordt de zienswijze van MoneyView op enkele specifieke onderdelen nader toegelicht.

Over MoneyView

MoneyView, opgericht in 1993, is een bedrijf dat gedetailleerde informatie over financiële producten (spaarrekeningen, deposito's, verzekeringen -schade, leven, arbeidsongeschiktheid-, beleggingsfondsen, lijfrentes, hypotheek en pensioenen) verzamelt en vergelijkbaar maakt. Op basis van de informatie uit de databases van MoneyView wordt onder meer vergelijkend onderzoek gedaan en worden vergelijkingssites op het gebied van deze financiële producten van input voorzien.

MoneyView ontwikkelt zelf vergelijkingsapplicaties voor haar klanten, waaronder banken, verzekeraars, financieel adviseurs, overheidsinstanties en diverse media. Ook publiceren wij op eigen initiatief analyses van trends op de verschillende productmarkten.

MoneyView wordt vanaf de oprichting gedreven door de overtuiging dat transparantie over financiële producten goed is voor de consument. Onze betrouwbaarheid, onafhankelijkheid en objectiviteit zijn daarbij cruciaal. De onderneming is in private handen. Er zijn geen eigendoms- of financieringsverhoudingen met partijen in de financiële branche. Aanbieders van financiële producten betalen niet voor het opnemen of onderhouden van hun producten in onze databases. MoneyView heeft 35 professionals in dienst op locaties in Amsterdam en Assen.

Zienswijze MoneyView

Vanuit onze expertise en positie als belangrijke en onafhankelijke speler in de financiële sector, leveren wij graag een bijdrage aan het toegankelijker en toekomstbestendiger maken van relevante regelgeving. MoneyView redeneert hierbij vanuit de positie van de consument, die met deze regelgeving versterkt kan en dient te worden.

Consultatie Besluit vergelijkingskaart financiële dienstverleners

Op 18 augustus jl. heeft het ministerie van Financiën het Besluit vergelijkingskaart financiële dienstverleners ter consultatie vrijgegeven, waarin een aantal voorgenomen wijzigingen van de Bgfo zijn opgenomen. Deze maken de vervanging van het dienstverleningsdocument door de nieuw ontwikkelde vergelijkingskaart mogelijk.

Een in het oog springend element is de definitie van wat advies op onafhankelijke basis is. Grosso modo moet de financiële dienstverlener een 'toereikend aantal' producten gaan 'beoordelen' die 'voldoende divers' zijn wat 'type en aanbieder' betreft. Hoewel richtinggevend, betreft het hier een open norm. Het is aan de AFM om aanvullende duiding te geven in de Nrgfo. Zonder daarop vooruit te willen lopen, willen wij onze visie hierop geven.

CentERdata heeft in 2020 onderzoek gedaan naar de effectiviteit van een nieuw informatiedocument voor het vergelijken van financiële dienstverleners¹. Uit het verslag blijkt dat consumenten de passage over onafhankelijkheid het meest belangrijk vinden van alle onderdelen: maar liefst 94% van de respondenten geeft dat aan. Tot op heden is 'onafhankelijk advies' niet aan regels onderhevig en dus een vrij in te vullen marketingterm. Het belang dat de consument eraan hecht en de vrije invulling die de markt eraan kan geven gaan niet samen. Daarom juichen wij in principe deze regelgeving toe, mits

¹ <https://open.overheid.nl/repository/ronl-9ca4d4b5-dab9-42e1-9c97-6dbb2f6d4026/1/pdf/rapport-van-centerdata-vergelijkingskaart-vs-dienstverleningsdocument.pdf>

de uitwerking zodanig is dat de consument na invoering ook écht kan vertrouwen op de voordelen van onafhankelijk advies. Daar hebben wij nog altijd zorgen over. Als de definitie van onafhankelijk advies ruimte laat voor ongewenste sturing, dan is dat evident niet in het belang van de klant en blijft 'onafhankelijk' een potentieel misleidend begrip.

Toereikend aantal

Het vergelijken van een toereikend aantal producten is sinds 2013 een norm om vast te stellen of een advies op basis van een objectieve vergelijking tot stand komt. Per 1 juli 2013 geldt hiervoor een formule, die vastgelegd is in de Nrgfo². Deze formule berekent per productgroep waarover geadviseerd wordt hoeveel producten tenminste voor de klant vergeleken moeten worden, wil er een kans van meer dan 95% zijn dat tenminste één van die producten past bij de specifieke klantvraag.

MoneyView heeft aan de hand van die formule voor elke productgroep berekend hoeveel producten dat zijn. De AFM heeft de uitkomsten van deze berekening aan ons bevestigd. Er zijn 56 annuïteitenhypotheken verkrijgbaar; het normgetal dat dan uit de formule komt is 12. Voor overlijdensrisicoverzekeringen zijn er 143 producten op de markt; het normgetal is 13. Voor 1.754 beleggingsinstellingen is het normgetal 14.

Statistisch gezien zou het kunnen kloppen dat als een adviseur *per geval en willekeurig* 14 van de 1.754 beleggingsinstellingen betreft in een vergelijking, de kans meer dan 95% is dat tenminste één van die 14 producten past bij de klantvraag. Dit gaat echter voorbij aan de praktijk waarin adviseurs doorgaans adviseren vanuit een beperkt en vaststaand assortiment waarvoor ze ook kunnen bemiddelen. Er is in de praktijk dus geen sprake van een random samengestelde steekproef uit de totale markt per vergelijking. Maar al te vaak worden elk advies en elke vergelijking juist uit dezelfde beperkte groep producten samengesteld. Voorts is het niet zozeer in het belang van de klant dat hij *een passend* product geadviseerd krijgt, maar het *best passende* product, geselecteerd uit zoveel mogelijk alternatieven die eveneens passend zijn.

Wat ons betreft wordt afscheid genomen van deze ondoorzichtige formule. In plaats daarvan zou een adviseur *zoveel mogelijk* passende producten (bijvoorbeeld annuïteitenhypotheken of overlijdensrisicoverzekeringen met gelijkblijvende dekking) voor zijn klant moeten vergelijken. Hier riep de motie Paternotte/Leijten³ in januari 2018 ook toe op. De minister noemt in zijn brief aan de Tweede kamer van januari 2019⁴ nalevingskosten als argument om de norm niet op marktbreed vergelijken te stellen. Echter, vergelijken moet een adviseur sowieso, of het nu gaat om 12 hypotheken of 56, de vergelijkings*handeling* moet verricht worden. De inspanningen daarvoor levert hij dus al. Of een adviseur nou een deel van of juist alle beschikbare producten in die vergelijkingen betreft maakt niet uit, het aantal handelingen dat hij moet verrichten is precies hetzelfde. De vraag is wiens belang gediend wordt met het gekunsteld laag houden van deze drempel: in ieder geval niet die van de klant. Een te lage normstelling laat alsnog ruimte voor ongewenste sturing, waarmee het vertrouwen dat de consument in 'onafhankelijk advies' moet kunnen stellen op voorhand al ondergraven wordt.

Mocht de AFM toch tot een lagere normstelling besluiten, dan moet onzes inziens in de vergelijkingskaart én in het adviesrapport worden opgenomen hoeveel producten een bepaalde categorie telt en hoeveel daarvan door de adviseur in zijn vergelijkingen worden betrokken. Alleen dan wordt de consument geïnformeerd over het op voorhand uitsluiten van producten.

² <https://wetten.overheid.nl/BWBR0020540/2020-01-01#Bijlage7>

³ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/moties/detail?id=2018D03282&did=2018D03282>

⁴ <https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=2019D00924>

Financiële producten beoordelen

Onzes inziens is de enige echte toetssteen het advies dat een klant ontvangt. De grondslagen onder het onafhankelijk advies moeten daarom op klantniveau traceerbaar zijn en vastgelegd worden in het adviesrapport: welke producten zijn overwogen, welke keuzes zijn waarom gemaakt, welke aanbieders en producten van die aanbieders zijn voor de klant vergeleken en wat heeft die vergelijking als resultaat opgeleverd.

Voldoende divers wat type en aanbieder betreft

'Voldoende divers' en 'type' is niet nader gespecificeerd of gedefinieerd. Als uit de analyse van de klantsituatie blijkt dat 'een' financieel product gewenst is, dan is er mogelijk een aantal *soorten* producten voorhanden. Vaak worden in de analysefase nadere keuzes gemaakt, bijvoorbeeld wel of geen voorkeur voor beleggen. Dit beperkt op voorhand de groep van passende producten, zonder dat er verder inhoudelijk vergeleken is. Of er inderdaad meerdere types producten zijn overwogen zal moeten blijken uit vastlegging in het adviesrapport. Wij zijn van mening dat als de norm voor 'toereikend aantal' hoog genoeg wordt gelegd, er automatisch bij het vergelijken tussen bij de klantsituatie passende producten voldoende diversiteit qua type en aanbieder wordt meegenomen. Het kan dan een overweging zijn om 'voldoende' vooralsnog niet nader te specificeren en dus een open norm te laten.

Er zijn aanbieders die van een en hetzelfde product verschillende varianten bieden. Bij overlijdensrisicoverzekeringen leveren vier van de in totaal veertien aanbieders (TAF, Centraal Beheer, Allianz en HERA) gezamenlijk 26 van de in totaal 46 verkrijgbare producten leveren (zie bijlage). Stel dat de norm 'toereikend aantal' op productniveau op 50% wordt gesteld, dan hoeven alleen de producten van deze vier aanbieders in de vergelijking betrokken te worden. Dat geeft alsnog een sterk vertekend beeld. Wij zijn van mening dat de norm beter op *aanbiederniveau* kan worden gesteld, waarbij de volledige variëteit aan producten (in het voorbeeld overlijdensrisicoverzekeringen) van elke aanbieder in de vergelijking wordt meegenomen.

Vervolg

MoneyView is te allen tijde bereid om nadere toelichting te geven.

Hoogachtend,

MoneyView Research

Pepijn van Kieer

Directeur

Contactpersoon

Martin Koot

m.koot@moneyview.nl

020 – 626 85 85

BIJLAGE

a.s.r. Overlijdensrisicoverzekering	a.s.r.
Overlijdensrisicoverzekering (direct)	ABN AMRO
Overlijdensrisicoverzekering	Allianz
Overlijdensrisicoverzekering (direct)	Allianz
Overlijdensrisicoverzekering (eenjarig)	Allianz
Overlijdensrisicoverzekering (eenjarig) (direct)	Allianz
Overlijdensrisicoverzekering (variabele premie)	Centraal Beheer
Overlijdensrisicoverzekering (variabele premie) (direct)	Centraal Beheer
Overlijdensrisicoverzekering (vaste premie)	Centraal Beheer
Overlijdensrisicoverzekering (vaste premie) (direct)	Centraal Beheer
Overlijdensrisicoverzekering	Credit Life
Allianz - GewoonIdee Hypotheek Overlijdensrisicoverzekering	Dazure
De Goudse - GewoonIdee Hypotheek Overlijdensrisicoverzekering	Dazure
GoedIdee Eenjarig Overlijdensrisicoverzekering (eenmaandelijks)	Dazure
GoedIdee Overlijdensrisicoverzekering	Dazure
DELA LeefdoorPlan	DELA
DELA LeefdoorPlan (direct)	DELA
Overlijdensrisicoverzekering (vaste premie) (direct)	FBTO
Scherp en Slim (met afkoopwaarde)	Hera Life
Scherp en Slim (zonder afkoopwaarde)	Hera Life
Superscherp (met afkoopwaarde)	Hera Life
Superscherp (zonder afkoopwaarde)	Hera Life

Superscherp Hypotheek (met afkoopwaarde)	Hera Life
Superscherp Hypotheek (zonder afkoopwaarde)	Hera Life
Overlijdensrisicoverzekering	Nationale-Nederlanden
Overlijdensrisicoverzekering Direct (direct)	Nationale-Nederlanden
ORV Plus	Reaal
ORV Plus (direct)	Reaal
ORV Start	Reaal
ORV Start (direct)	Reaal
Hypotheek Overlijdensrisicoverzekering	Scildon
Lifestyle Overlijdensrisicoverzekering	Scildon
BNP Paribas Cardif - Personal Overlijdensrisicoverzekering	TAF
BNP Paribas Cardif - Special Overlijdensrisicoverzekering	TAF
Chubb Life - Personal Overlijdensrisicoverzekering	TAF
Chubb Life - Special Overlijdensrisicoverzekering	TAF
iptiQ - Personal Overlijdensrisicoverzekering (met afkoopwaarde)	TAF
iptiQ - Personal Overlijdensrisicoverzekering (zonder afkoopwaard...	TAF
iptiQ - Special Overlijdensrisicoverzekering (met afkoopwaarde)	TAF
iptiQ - Special Overlijdensrisicoverzekering (zonder afkoopwaarde...	TAF
Quantum - Personal Overlijdensrisicoverzekering (met afkoopwaarde...	TAF
Quantum - Personal Overlijdensrisicoverzekering (zonder afkoopwaa...	TAF
Quantum - Special Overlijdensrisicoverzekering (met afkoopwaarde)	TAF
Quantum - Special Overlijdensrisicoverzekering (zonder afkoopwaar...	TAF
OverlijdensRisikoVerzekering	Zwitserleven
OverlijdensRisikoVerzekering (direct)	Zwitserleven